

Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui (NSGK) pristatyta Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) 2018 metų veiklos ataskaita.

STT 2018 metų pagrindiniai veiklos rezultatai rodo, kad daugiausia dėmesio buvo sutelkta atskleidžiant ir išaiškinant sunkius, sisteminius, didžiausią žalą valstybei darančius korupcinio pobūdžio nusikaltimus, tiriant korupcijos situaciją Lietuvos savivaldybėse. Taip pat analizuotos tendencijos ir priežastys, dėl kurių savivalda išlieka viena labiausiai korupcijos paveiktų sričių Lietuvoje.

Pažymėtina, kad 37 proc. visų 2018 metais STT pradėtų tirti ikiteisminių tyrimų yra susiję su galimai padarytomis nusikalstamomis veikomis vietos savivaldoje. STT 2018 metais 14 savivaldybių pradėjo 23 ikiteisminius tyrimus, kuriuose nustatytos 128 nusikalstamos veikos, įtarimai pareikšti 99 asmenims, iš kurių 13 užima aukštas pareigas savivaldybėse. STT nustatė, kad net pusė ikiteisminių tyrimų savivaldoje pradėta įtariant, kad korupciniai nusikaltimai buvo padaryti siekiant paveikti viešųjų pirkimų rezultatus. 2018 metais tirtos 67 savivaldos srityje galimai padarytos nusikalstamos veikos buvo susijusios su viešųjų pirkimų organizavimu, vykdymu, kontrole ir priežiūra, 48 veikos – su viešųjų ir administracinių paslaugų teikimu, kontrole ir priežiūra.

STT išanalizavo, kad pagrindinės korupcijos paplitimo priežastys savivaldos srityje yra nepotizmas, politizacija ir interesų konfliktai. STT duomenimis, vidutinis nepotizmo rizikos intensyvumas Lietuvos savivaldybių administracijose siekia 18 proc., ir kas 5 savivaldybės administracijos darbuotojas yra susijęs giminystės ryšiais, o 25 Lietuvos savivaldybių administracijose šis rodiklis viršija vidurkį. 2019 metais atlikus pakartotiną analizę, matyti, kad šis rodiklis išaugo 34 (57 proc.) Lietuvos savivaldybių administracijose. Kalbant apie interesų konfliktų rizikas, pažymėtina, kad 12 proc. savivaldybių viešųjų pirkimų laimėtojų, teikusių paramą savivaldybėms, atiteko trečdalis viešųjų pirkimų vertės – 483,3 mln. eurų. Nustatyta, kad 10 iš 15 savivaldybių, kuriose paramą teikusiems viešųjų pirkimų laimėtojams atiteko daugiau kaip pusė visų pirkimų vertės, būdingas aukštesnis nei vidutinis nepotizmo rizikos intensyvumas.

„2018 metai Specialiųjų tyrimų tarnybai – pokyčių metai. Metus pradėjome su naujuoju Tarnybos įstatymu, kuris, be motyvuojančio ir pareigūnų kaitą sustabdžiusio darbo apmokėjimo, įtvirtino naują veiklos kryptį – analitinę antikorpucinę žvalgybą. Įvertinę, kad korupcija vis dar plačiai paplitusi savivaldybėse, Tarnybos baudžiamąjį persekiojimą nukreipėme korupcijai savivaldoje tirti. Ketvirti metai iš eilės nesikeičiant Lietuvos korupcijos suvokimo indeksui, viešajam sektoriui nepakankamai įsitraukiant į kovą su korupcija – parengėme ir visuomenei pristatėme naują Korupcijos prevencijos modelį. Pagrindinis tikslas 2019 metams – ryžtingai, drąsiai ir profesionaliai veikianti Tarnyba ir į

STT: Veikloje - dėmesys korupcijos rizikoms savivaldoje

kovą su korupcija efektyviai įsitraukiantis tiek viešasis, tiek ir privatus sektorius“, - sakė STT direktorius Žydrūnas Bartkus.

STT 2018 metais nustatė 380 nusikalstamų veikų valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams, baigė 65 ikiteisminius tyrimus, pareiškė įtarimus 217 asmenų.

